

Investor Stewardship:

กลไกขับเคลื่อนความยั่งยืนในตลาดทุนไทย

Investor Stewardship หรือ การพิทักษ์ผลประโยชน์ของผู้ลงทุน เป็นแนวคิดสำคัญที่ผู้ลงทุนสถาบันใช้ในการกำกับดูแลในบริษัทที่ลงทุนเพื่อสร้างมูลค่าที่ยั่งยืนในระยะยาวผ่านการนำปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG) มาใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุน

ด้วยสัดส่วนการถือหุ้นที่มีนัยสำคัญ ผู้ลงทุนสถาบันมีบทบาทสำคัญในการเป็น “ผู้ถือหุ้นเชิงรุก” ที่ผลักดันและส่งเสริมธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน โดยมีกลไกสำคัญคือ:

- การสามารถมีส่วนร่วมในฐานะผู้ถือหุ้น (Investor Engagement): สื่อสารกับผู้บริหารเพื่อติดตามผลการดำเนินงานด้าน ESG

- ความรับผิดชอบในการกำกับดูแล (Stewardship): ใช้สิทธิหรือออกเสียงอย่างรับผิดชอบ บริหารความเสี่ยง ESG และสนับสนุนการเติบโตระยะยาว

กลไกเหล่านี้ส่งเสริมบรรษัทภิบาล (Corporate Governance) ที่เข้มแข็ง เช่น การพิจารณาโครงสร้างคณะกรรมการและคำตอบแทน รวมถึงการบริหารความเสี่ยงเป็นต้น **ผลักดันการผนวก ESG เข้ากับกลยุทธ์ของธุรกิจอย่างเป็นรูปธรรม** ตลอดจนสนับสนุนการเติบโตที่ยั่งยืนในระยะยาว

แนวคิด Investor Stewardship ได้รับการยอมรับในหลักปฏิบัติสากล เช่น UN Principles for Responsible Investment (UNPRI) และหลักธรรมาภิบาลการลงทุนสำหรับผู้ลงทุนสถาบัน (I Code) ซึ่งเป็นแนวทางให้ผู้ลงทุนสถาบันกำกับดูแลการลงทุนอย่างรับผิดชอบ ยกระดับความน่าเชื่อถือ และส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนคำนึงถึง ESG ในการประกอบธุรกิจ โดยมีกระบวนการเครื่องมือสำคัญหลายประการ อาทิ

- การใช้สิทธิหรือออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น (Proxy Voting): สนับสนุนหรือคัดค้านข้อเสนองานของฝ่ายบริหารเกี่ยวกับประเด็นสำคัญด้าน ESG

- การมีส่วนร่วมกับบริษัท (Engagement and Dialogue): ท้าหรือและติดตามผลอย่าง

ต่อเนื่องกับผู้บริหารและคณะกรรมการบริษัท เกี่ยวกับความเสี่ยง ทิศทาง และนโยบายด้านความยั่งยืนขององค์กร

- การสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ลงทุน (Collaborative Actions): ร่วมกันขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงด้านความยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้ลงทุนสถาบันรับหลักการ UNPRI และ I Code มาปฏิบัติ เพื่อยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานแล้ว ควรใช้สิทธิหรือออกเสียงอย่างมีความรับผิดชอบ นำปัจจัย ESG มาประกอบการตัดสินใจลงทุน และเปิดเผยนโยบายอย่างโปร่งใส นอกจากนี้ **ควรมีส่วนร่วมเชิงรุกในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่าน (Transitioning)** กับบริษัทที่มีความเสี่ยงด้าน ESG สูง เพื่อผลักดันการปรับตัวสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและพัฒนาโอกาสทางธุรกิจที่ยั่งยืน ควบคู่ไปกับการสร้าง **ความร่วมมือระหว่างผู้ลงทุนสถาบัน องค์กร และสมาคมที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแล**

การดำเนินการตามแนวคิด Investor Stewardship ยังมีความท้าทายที่สำคัญ ทั้งปัญหาการฟอกเขียว (Greenwashing) ที่ใช้ ESG เพื่อภาพลักษณ์โดยขาดการปฏิบัติจริง แรงกดดันด้านผลตอบแทนระยะสั้นที่อาจขัดแย้งกับเป้าหมายความยั่งยืนและความแตกต่างของมาตรฐานและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทำให้การกำกับดูแล/เปรียบเทียบ/นำมาใช้ปฏิบัติจริง มีความยากขึ้นซึ่งทั้งหมดนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

บทสรุป : Investor Stewardship ช่วยให้ผู้ลงทุนสถาบันมีส่วนร่วมกับการกำกับดูแลตลาดทุนและระบบเศรษฐกิจโดยรวม และเมื่อดำเนินการอย่างเข้มแข็ง จะช่วยยกระดับมาตรฐาน ESG ของบริษัทที่ลงทุน สร้างผลตอบแทนที่ยั่งยืนกับเจ้าของเงินลงทุน และส่งเสริมการพัฒนาตลาดทุนไทยอย่างยั่งยืน

คำเตือน ผู้ลงทุนควรทำความเข้าใจลักษณะสินค้า เงื่อนไขผลตอบแทน และความเสี่ยง ก่อนตัดสินใจลงทุน

*บทความนี้เป็นความร่วมมือระหว่าง SET ESG Experts Pool และ SET ESG Academy ในการนำเสนอประเด็น ESG ที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจและการลงทุนของไทย ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ <https://setga.page.link/qA39>